

Zini, sargā, copē!

Zvejas apjomu izmaiņas Burtniekā

Valmieras novada Burtnieku, Matīšu un Vecates pagasta teritorijā esošais Burtnieks ir ceturtais lielākais ezers Latvijā. Tas ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā, kā arī daļēji Burtnieka ezera plāvu dabas lieguma zonā. Ezers vienmēr bijusi iecienīta makšķerēšanas, putnu vērošanas un arīdžan atpūtas vieta. Produktīvajā un zivju resursiem bagātajā Burtniekā sastopams vairāk nekā 20 zivju sugu, tostarp karpas, līdakas, grunđuļi, plauži, raudas, zandarti un arī zuši. Vairākkārt izskanējis viedoklis, ka zivju populācijas sastāvā dominē baltās zivis, tālab nepieciešams ne tikai saglabāt, bet arī atjaunot plēsīgo zivju resursus – zandartus un līdakas.

Zvejniekiem jāņem vērā rūpnieciskās zvejas limiti

Vides speciālistu, pašvaldības pārstāvju, zvejnieku un makšķernieku diskusijas par situācijas uzlabošanu ilgu laiku vairākus gadus, un rast kopīgu valodu nācies ar grūtībām. 2020. gadā toreizējā Burtnieku novada pašvaldības dome nolēma pilnībā aizliegt rūpniecisko zveju Burtniekā, bet vēlāk rasts kompromiss un Valmieras novada pašvaldība ierosinājusi izstrādāt ierobežojumus rūpnieciskajai zvejai šajā ezerā, kas stājas spēkā 2022. gada 1. janvārī. Jaunie nosacījumi atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 796 *Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos* paredz gan zvejas tīklu limitu samazināšanu, gan nozvejas daudzuma samazinājumu zandartiem un līdakām. Valmieras novada pašvaldības Dabas resursu pārvaldības nodaļas vecākā vides speciāliste Evija Ozola pastāstīja, ka vairāk nekā uz pusi – no 26 uz 10 t – samazināts nozvejas limits zandartam, bet līdakai tas sarucis no 12 uz četrām tonnām. Savukārt, lai veicinātu karpveidīgo zivju pastiprinātu nozveju, kopējais nozvejas limits (49 t) palicis nemainīgs. – *Spriest par rezultātiem vēl pāragri. To varēs redzēt tikai pēc pieciem gadiem, kad atkārtosim zivsaimniecisko izpēti, kas parādīs, cik efektīvi bijuši noteiktie ierobežojumi*, – teic speciāliste.

Patlaban Burtniekā ir pieci komerczvejnieki, kuri tad arī paņēma lielāko daļu no noteiktā nozvejas daudzuma. Vienlaikus viņa norāda, ka pašvaldība strādā pie tā, lai iedzīvīnātu Burtnieku zandartu kā zīmolu. – *Šobrīd īstenojam Valsts zivju fonda projektu «Sabiedrības iesaiste zīmola «Burtnieka zandarts» izveidē un informēšanā par ezera zivju resursu racionālu un saudzīgu izmantošanu», kurā šo zīmolu ceļam saulītē. Mūsu mērķis ir reģistrēt Burtnieka zandartu Eiropas Savienības aizsargāto ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistrā. Izveidojot zīmolu, mēs savā ziņā aizsargājam arī zvejnieku intereses. Komerczvejnieki ir vienīgie, kuri Burtnieka zandartu var piedāvāt tirgū un piegādāt restorāniem. Reģistrētais zīmols būs viens no instrumentiem, kā vērsties pret nelikumīgu tā izmantošanu*, – tā par projektu teic vides speciāliste.

Līdzās komerczvejai Burtnieka ezera pastāv arī licencētā rūpnieciskā zveja.

Jebkurš pašvaldībā var iegādāties zvejas licenci 1–3 dienām un veikt zveju ar rūpnieciskās zvejas rīku – murdu. Atšķirībā no komerczvejā nodarbinātajām zemnieku/zvejnieku saimniecībām, kurām ir atļauta lomu pārdot, licencētā rūpnieciskā zveja noķertās zivis atļauj izmantot tikai pašpatēriņam. Saskaņā ar Valmieras novada pašvaldības domes saistošajiem noteikumiem Nr. 57 *Par licencētās rūpnieciskās zvejas nosacījumiem Burtnieku ezerā* zvejas rīku limits ir 30 m, kas atbilst vienam murdam. – *Agrāk mums bija 10 murdi. Vasaras mēnešos – jūnijā, jūlijā un augustā – tie visi bija aizņemti. Tagad paturēsim vienu murdu, kā paredz likums. Ja komerczvejnieki pieprasa visu ezeram piešķirto zvejas tīklu limitu, mēs drīkstam licencētās rūpnieciskās zvejas veikšanai nodalīt tikai līdz 5% no kopējā tīklu limita. Kamēr likumi nemainās un komerczvejnieki tīklu limitu izmanto, palielināt šo viena murda limitu mums nav iespējas. Varam tikai atteikties no tā pašam*, – skaidro E. Ozola.

Atbildīgu rīcību sagaida arī no makšķerniekiem

Lai gan zinātnieki uzskata, ka Burtniekā zivju pietiek visiem, E. Ozola norāda, ka kopējā makšķernieku un zvejnieku interese par plēsīgajām zivīm ir pārāk liela. Jācer, ka limitu samazināšana nesīs vēlamo rezultātu. Atbilstoši Burtnieku novada saistošajiem noteikumiem Nr. 4/2017 *Nolikums par licencēto makšķerēšanu Burtnieku ezerā* nedefinētā kārtība un ierobežojumi attiecas arī uz makšķerniekiem. Licencētā makšķerēšana ieviesta, lai samazinātu antropogēno slodzi un radītu labvēlīgus apstākļus dabas resursu ilgtspējīgai un saudzējošai izmantošanai, kā arī zivju resursu pavairošanai un aizsardzībai. Papildus tā paredzēta arī vietējo iedzīvotāju nodarbinātības daudzošana un makšķerēšanas tūrisma aizsardzībai. – *Burtniekā makšķerniekiem atļauts paturēt trīs zandartus un trīs līdakas. Jebkurai fiziskai personai ir iespēja iegādāties mēneša vai vienas diennakts licenci. Savukārt gada bezmaksas licenci makšķerēšanai Burtniekā no krasta, ledus vai laivas, izņemot makšķerēšanu no laivas maijā, ir tiesīgi*

saņemt Burtnieka krastu zemju īpašnieki un viņu ģimenes locekļi, bērni un pusaudži vecumā līdz 16 gadiem un par 65 gadiem vecākas personas. Tāpat – personas ar invaliditāti un politiski represētie. Gadā izsniedzam aptuveni 10 000 dažādu licenču, kas liecina, ka makšķernieku vidū Burtnieka ezers ir iecienīts, – informē E. Ozola.

Liela uzmanība tiek vērsta arī uz noteikumu ieviešanu un regulāru kontroli, ko veic inspektori. Izmantojot Zivju fonda finansējumu, četrās vietās pie Burtnieka uzstādītas novērošanas kameras, kas palīdz cīnīties ar maluzvejniekiem. – *Pateicoties aktīvām pārbaudēm, viņu skaits ir samazinājies. Pārkaupumi tiek fiksēti, bet nevar salīdzināt ar to, kāda bija situācija pirms 15 gadiem*, – priecājas vides speciāliste. Tāpat viņa ir pārliecināta, ka noteikumi un ierobežojumi mazinājuši spriedzi starp makšķerniekiem un zvejniekiem. – *Katram sava taisnība, bet svarīgi tomēr ieklausīties, ko par to visu saka zinātnieki, un ņemt vērā vadošo nozāres pētnieku viedokli*, – teic sarunbiedre.

Burtniekā sava vieta gan makšķerniekiem, gan zvejniekiem

Diendienā ar reālo situāciju Burtniekā saskaras Valmieras novada pašvaldības policijas vecākais inspektors Salvis Buls, kurš pārrauga situāciju ezerā un regulāri kontaktējas ar zvejniekiem un arī makšķerniekiem. – *Zivis ir, nozveja pildās un nav tik slikti, kā varbūt no malas izskatās. Tomēr atšķirībā no iepriekšējiem gadiem daļa zvejnieku vairs nezvejo ar tik lielu jaudu kā agrāk, bet ezerā iebrauc vien pāris reizi nedēļā. Licences iegādātas, bet sarunās atklājas, ka viņiem pašiem zveja kļūst neizdevīgāka. Viens no galvenajiem iemesliem – degvielas cenu kāpums un tīklu limita samazinājums. Zvejniekam jātiek līdz ezeram un degviela nepieciešama arī laivai. Izdevumi ir pārāk lieli, noķertie lomi tos vairs nekompensē. Visvairāk tas jūtams vasarā, kad tikli jāpārbauda ne retāk kā 2–3 reizes dienā. Jāņem vērā, ka karstā laikā ūdens temperatūra strauji ceļas un zandarts ātri iet bojā. Zvejniekam vairākkārt izbraukāt līdz ezeram un pārbaudīt tīklus vairs nav izdevīgi*, – par cenu kāpuma ietekmi stāsta S. Buls.

Runājot par nozveju, viņš norāda, ka tās pamatā esot tas pats zandarts, kurš ļoti labi iznārsto. Kādā tieši pēc nārsta veiktā pētījuma izvērtēti zandartu mazuļi, un atzinums bijis visnotaļ pozitīvs. – *Speciālisti secināja, ka Burtniekā zivju mazuļi attīstās ļoti labi. Nārsta vietas te piemērotas ne tikai zandartam, bet arī līdakai. Nākamā gada sākumā, kad apkoposim reālos makšķernieku un zvejnieku šī gada lomus, varēsim izdarīt secinājumus un saprast, kā rīkoties tālāk*, – atzīst inspektors.

Viens būtiskākajiem soļiem – rūpnieciskās zvejas ierobežošana – jau paveikts. Tas savā ziņā izlīdzinājis starp zvejniekiem un makšķerniekiem augošo spriedzi. – *Protams, ir makšķernieki, kuri uzskata, ka rūpniecisko zveju vajadzētu aizliegt pilnībā. Bet kopumā tas, ko redzam ikdienā, ir mierīga makšķernieku un zvejnieku līdzāspastāvēšana. Un viedoklis, ka makšķernieku Burtniekā ir mazāk, patiesībai īsti tomēr neatbilst. Kustība, piemēram, rudenī, kad labāk sāk ķerties zivis, ir diezgan liela. Savukārt ziemā viss atkarīgs no laikapstākļiem – cik ātri aizsalst ezers un kad ledus ir pietiekami drošs, lai uz tā varētu kāpt bļīkotāji*, – savu viedokli pauž S. Buls.

Burtnieka ezera inspektoriem rūp ezera vispārējais stāvoklis, bet galvenais viņu pienākums ir veikt kontroli un pārraudzīt tur notiekošo. – *Mūsu darbu ļoti atvieglo apkārt Burtniekam izvietotās kameras. Varam sekot līdzi zvejnieku iebraukšanai, izbraukšanai, tīklu likšanai, svēršanai un pārējam. Kontroli klātienē veicam tūlīt pēc loma nosvēršanas un reģistrēšanas zvejas žurnālā, lai pārbaudītu, vai uzrādītie dati atbilst patiesajam apjomam. Pie mums tāpat kā citās vietās darbojas elektroniskie reģistrācijas žurnāli, viss tiek saglabāts datubāzē un pārredzams attālināti*, – par darba specifiku stāsta S. Buls. Viņš ir pārliecināts, ka bez kontroles nav nozīmes ne ierobežojumiem, ne arī noteikumiem, tāpēc Burtnieka inspektori uzticētos pienākumus pilda ar lielu atbildību un cer, ka situācija ezerā uzlabosies un zivju pietiks visiem.

Līgas LIEPIŅAS foto

 Sākums – 6. lpp.

Noslēgusies Dūņezera vidusdaļas tīrīšana

Šomēnes pabeigta Limbažu Dūņezera apjomīga tīrīšana. Proti, ūdenstilpes vidusdaļa attīrīta no aizauguma, gan ūdenstilpē plaujot virsūdens augāju, gan smalcinot tā sakņu sistēmu, tā nodrošinot arī ezera caurteci. Sākotnēji projektā plānoto vismaz 8400 m² vietā izdevās iztīrīt pat 16 400 m².

Darbus starp Dūņiņa 2. un 3. placi veica uzņēmums SIA *SB Transbulk*, kura pārstāvji te strādāja jau pērn, kad no aizauguma iztīrīja aptuveni pusotru kilometru garu posmu no ezera ziemeļu gala līdz Svētupes iztekai, kā arī atbrīvoja

iebrauktuvi laivām no Dūņezera 2. plača 3. placī.

Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA pārstāvis Jānis Remess ar tīrītāju paveikto ir apmierināts. Rezultātā norakta viena sala, kas bija izveidojusies starp minētajiem plačiem, tāpat starp tiem paplatināts labās puses ceļš laivām. Tīrītājiem darbos patraucēja šīs vasaras zemais ūdens līmenis un tehniskas nebūšanas. Pretējā gadījumā uzņēmums būtu varējis iztīrīt pat vēl lielāku platību. Ja Latvijas vides aizsardzības fonds izsludinās nākamā projektu konkursu, pašvaldība būtu

Skats uz tīrīto Dūņezera vidusdaļu

gatava tajā startēt, lai ezera apauguma likvidēšanu varētu turpināt.

Dūņiņa ūdensaugu aizauguma samazināšanas 2. kārtu atbalstīja Latvijas vides

aizsardzības fonds, projektam piešķirot 26 610, 80 eiro. Pašvaldība līdzfinansēja 2956,76 eiro.

Ingus EVERTOVSKA foto

Zivjaudzētavu uzdevums – palīdzēt zivju sugām turpināties

– *Zivīm vajadzīga noteikta ūdens temperatūra, lai tās noskaņotos un būtu gatavas "atdot" ikrus, – par lašveidīgo zivju slaukšanu, viesojoties zivjaudzētavā Brasla, sacīja pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta BIOR zivju audzētavas Tome filiāles Kārļi un tās nodaļas Brasla vadītāja pienākumu izpildītājs Jānis Šulcs. Šosezon nārsts krietni ievilcies, jo gaisa un attiecīgi arī ūdens temperatūra bija gana augsta. Proti, laiks silts, bet lašiem un taimiņiem, lai tie sāktu no jūras nākt iekšā upēs un rūpēties par sugas turpināšanos, vēlams, lai ūdens temperatūra ir zem 10 grādiem. Dienā, kad kopā ar Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA pārstāvi Jāni Remesu apmeklējām Braslu, taimiņi lēnām sāka šim procesam noskaņoties. Pateicoties J. Šulca uzaicinājumam, bija iespēja būt klāt neparastā, bet nozīmīgā procesā – taimiņu (gan mammu, gan papu) slaukšanā. Šādu pašu procedūru piedzīvo arī laši.*

Kādēļ slaukšana ir svarīga? Tā zivju audzētāji tiek pie ikrēm, tos apaugļo un pielāgotos apstākļos no tiem izaudzē mazus taimēnus un lasēnus, kuri vēlāk papildina Latvijas upes. Protams, šīs sugas spēj vairoties arī pašas, taču to populācija ir apdraudēta, jo trūkst piemērotu nārsta vietu (tās aizaug), šīs zivis ļoti iecienījuši arī *malīki*, tāpat var vainot citus apstākļus. Lai palīdzētu sugām turpināties, talkā nāk cilvēks – gan saudzējot un sargājot, gan audzējot.

Lašveidīgo nārsts ieildzis

Zivjaudzētavu pārstāvis J. Šulcs uzsver, ka lašiem un taimiņiem, lai no jūras ienāktu upēs uz nārsta vietām, noteicošais nav ūdens līmenis, kas gan arī šosezon ir gana zems, bet temperatūra. Ūdens upēs ilgāku periodu bija pārāk silts, tamdēļ lašveidīgie sugas turpināšanai pievērsās kūtri. Zivis aktīvākas tapa apmēram novembra vidū, kad sajuta pirmo vēsumu.

Pirmās zivis *Kārļos* slauca oktobra vidū. Ar Valsts vides dienesta atļauju audzētavai atļauts vaissliniekus ķert ar mirdiem turpat Braslā. Šogad gan mirdos zivju nāk maz, tādēļ aktīvāk ķer ar tīkliem. Zivjaudzētava šim nolūkam upē drīkst likt tīklus 10 reizu un tikai līdz 30. novembrim. Taimiņus un lašus vaisslai audzētava iegūst, arī sadarbojoties ar zvejniekiem Carnikavā.

Kārļi un Brasla, tāpat kā pārējās trīs valsts zivju audzētavas pilda valsts pasūtījumu dažādu zivju sugu populācijas saglabāšanā un atjaunošanā. *Kārļos* valsts vajadzībām audzē lašu, taimiņu un strauta foreļu mazuļus, bet *Braslā* – gan lasēnus, gan taimēnus un nēģu kāpurus. Nēģus slauks pavasarī, kad tiem nārsts. Tos audzētājiem uz līguma pamata piegādā zvejnieki. Tiesa, nēģu slaukšana esot daudz piņķerīgāka. Šo-

Mirklis no taimiņu mammas slaukšanas procesa

gad *Braslā* vienā no zivju baseiniem dzīvojas arī Atlantijas storu mazuļi, kuru kāpuri jūlijā atvesti no Vācijas. Arī *Brasla* iesaistījies Atlantijas storu populācijas atjaunošanas Baltijas jūrā programmā. Savulaik mūsu jūrā šīs zivis bija ierasti iemītņieki, bet nu izķerti. Šoruden pāris tūkstošu no kāpuriem izaudzēto storēnu izlaida Gaujas augštecē.

Jāspēj sajukt – vēders mīksts vai ciets

Zivs slaukšanas process no malas izskatās sarežģīts, bet atraktīvs. Varēja redzēt, cik taimiņš ir spēcīgs. Jo tas lielāks, jo grūtāk noturams, tamdēļ viena taimiņa slaukšanā iesaistīti pat vairāki zivkopji. Viens audzētavas pārstāvis ar uzķeramo tīklu no baseina izceļ zivi un uzliek to uz speciālas kušetes. Cits ar slāpju dvieli tur zivs galvu, lai tā, ķermenim lokoties netiek savainota un būtu mitrināta, trešais speciālists tur pašu taimiņu un, glaudot zivs vēderu, pārbauda, cik tas mīksts. Ja vēders ciets, mamma nav noskaņota atdot ikrus un tiek atlaista baseinā gaidīt, līdz pienāks īstais brīdis. Ja vēders mīksts, zivs gatava atdot ikrus. Tad, intensīvi glaudot, notiek ikru slaukšana. Ceturtais zivkopis tur krūzi, kurā ikrus ieslauc, bet piektais nes izslaukto zivi uz citu baseinu atgūties. Kad mammas pēc smagā uzdevuma atkopusās, tās palaiž upē. No vienas var iegūt aptuveni 100–200 g ikrus. Vienā litrā ir 10 000 ikrus, no kuriem var izaudzēt vidēji 5000 mazuļu – aptuveni pusi no inkubētajām zivju olīnām. Salīdzināšanai – dabiskajā nārsta no iznērstajiem ikrēm izšķiļas 5–10% mazuļu.

Ja mammas var slaukt tikai vienreiz, tad papīem gan pieņus pa nelielām porcijām

var slaukt atkārtoti. – *Smukulis!* – iesaucas zivkope par kādu lielāku eksemplāru. – *Liels ir, bet nekā nav,* – nesekmīgi mēģinot slaukt papu, noteic speciāliste. Jā, arī papīem vajag īsto noskaņojumu, jo ne vienmēr viņi gatavi dalīties savos pieņos ar zivkopi.

Pēc slaukšanas procedūras ikrus apaugļo – ielej traukā un pievieno pieņus, samaisa un ļauj 5 minūtes apaugļoties. Tad pielej klāt ūdeni, atkal samaisa un atstāj vēl uz 10 minūtēm. Pēc tam ikrus gandrīz stundu tiek skaloti, līdz tie vairs nav lipīgi. Kad tas izdarīts, tos kārtoti speciālos konteineros pa vairākiem restotiem plauktiņiem, kas izkārtoti cits virs cita. Tiem cauri visu laiku cirkulē ūdens. Ikrēm attīstoties, plaukti tiek izretināti. Jau decembrī šoruden apaugļotajos apaļajos ikros varēs redzēt melnu punktiņu. Sākas acu attīstības stadija.

Pazīst savu kopēju

J. Šulcs vedina aplūkot mazos taimiņus un lasišus, kurus nākamgad palaidīs Gaujā un tās baseina upēs, jo *Kārļi un Brasla* audzē lašveidīgos tieši to zivju resursu atjaunošanai. Vienā audzēšanas baseinā atrodas 2500 mazuļu. Tiklīdz pietuvojamies viņu mītnei, mazās zivteles, kas līdz tam dzīvojas izklaidus pa visu telpu, saspiežas bariņā pie tvirtnes tālākās malas. Arī, kad zivkope tām ieber barību, tās kavējas uz to mesties. Kad paejam nostāk, mazie atkal izklīdējas un sāk cītīgi baroties. J. Šulcs teic, ka zivis iegaumējušas, ar kuriem cilvēkiem tās ikdienā ir kopā, un no tiem nebaidās. Kad tuvojas barošanas laiks, tās teju lecot pretī kopējam. Parādotes nepiederošām personām, tās top tramīgas.

Zivju resursu valsts atražošanas plānā 2021.–2024. gadam paredzēts, ka *Kārļi*

un tās filiāle *Brasla* šo četru gadu laikā izaudzēs un upēs ik gadu ielaidīs noteiktu apjomu lašu un taimiņu smoltu. Par taimēnu plāna izpildi pagaidām nav satraukumu, jo tos veiksmīgi izdodas saķert un izslaukt ikrus iegūšanai. Ar lašiem ir daudz grūtāk. Proti, 2020./2021. gadā minētajām audzētavām nebija lašu mazuļu, ar ko papildināt zivju resursus. Līdzīgi klājās arī šogad. Tādējādi nākamajā un 2024. gadā *Kārļiem un Braslai* jāspēj ūdenstecēs izlaist lašu mazuļu kopumā četru gadu normu. – *Nākamavasār varēsim upēs izlaist aptuveni 220 tūkstošu lašu mazuļu. Pagaidām grūti paredzēt, vai spēsim to nodrošināt arī 2024. gadā, kad upēs laidīsim tos mazuļus, kuri izaugs no šoruden slauktajiem ikrēm,* – stāsta *Kārļu un Braslas* vadītāja pienākumu izpildītājs. Pavasarī no abām audzētavām kopā tiks izlaisti arī 70 000 taimiņu mazuļu. Mākslīgi pavairotajām zivīm, lai tās atšķirtu no dabīgajām nārsta augušajām, audzētavās pirms palaišanas upē izgriez tāukspurās. Tā esot *vella šēpte* ziemas garumā. Nav joka lieta to paveikt vairākiem simtiem tūkstošu mazuļu!

J. Šulcs vedināja pastaigāt gar Braslu, kas plūst lejpus audzētavai, palūkot, varbūt laimējas ieraudzīt kādu lašveidīgo berzi. Laimējās! Pretējā krastā pēkšņi sākas ūdens šļakatas, ik pa laikam novīzēja zivs sudrabainā mugura. Bez norādes, kur skaatīties, nezinātājam būtu grūti to pamanīt. Zivju mīlas prieki varot ilgt pat veselu dienu. Tikmēr upes vidusdaļā, cik varēja nojaust, viens taimiņš riktējās ap oļu attīrīšanu un nārsta vietas iekārtošanu, kad pēkšņi kā torpēda metās uz priekšu. Audzētavas pārstāvis skaidro, ka, visticamāk, cits tēviņš mēģinājis piepeldēt par tuvu, varbūt pat iekārojis šo vietu un aši vien ticis padzīts. Diemžēl nārstošanas laikā, kad laši un taimiņi peld uz berzi seklākās vietās, tie, būdami aizņemti ar sugas turpināšanu, ir viegls mērķis *malīkiem*. Pie audzētavas upē ir vairākas berzes vietas, un maluzvejnieki to zina un mēģina tikt pie nārstoņiem. Zivkopji tamdēļ cītīgi uzmana teritoriju.

Vairāk attēlu no lašveidīgo slaukšanas zivjaudzētavā *Brasla – Ausekļa* mājaslapā, sadaļā *Galerijas*.

Tematisko lapu atbalsta:

Par «Zini, sargā, copē!» saturu atbild projekta īstenotājs SIA «Izdevniecība Auseklis».

Lapu sagatavoja Līga LIEPIŅA un Ivita RENČE